

De aanwezigheid van Lara

Van Henry Sepers verschenen eerder bij De Arbeiderspers:

Het feest van de mollen, roman (1993)

De kunstenaars, roman (1994)

Bedachte stad, roman (1997)

Superlive, roman (2001)

De zondaars, roman (2005)

Baaierd, gedichten (2009)

Spreekt de troubadour, gedichten

(2012, nominatie J. C. Bloem-poëzieprijs)

En bij uitgeverij Magonia:

Je zadelt een vlinder, gedichten (2015)

Henry Sepers

De aanwezigheid van Lara

Roman

Copyright © 2018 Henry Sepers

Coverontwerp: Henry Sepers

Eerste druk, 2018

ISBN: 9789402174434

www.henrysepers.nl

Mort m'a, e per mort li respon,
E vau m'en, pus ilh no'm rete,
Chaitius, en issilh, no sai on.

Bernart de Ventadorn

als ik geen dichter was zou ik
uit honderden woordwonden bloeden
niets zou mij helpen geen gevleugeld
geen hemels woord zou het bloeden stelpen

Lucebert

Een jaar voor zijn vertrek naar vlek A. overhandigde hij Lara een doosje dure bonbons van Puccini. Het was een belachelijk afscheidscadeau, dat niet erg bij haar paste (te zoet, te zacht, te kleverig), maar iets anders had Otto niet kunnen bedenken. Bloemen waren onhandig om mee te nemen, en hij wilde haar niet zijn smaak opdringen door bij voorbeeld een boek voor haar uit te kiezen. Ze stonden in het cursuslokaal waar hij net zijn workshop had gegeven. Lara leek even niet te weten, wat ze met de situatie aan moest. Zelf had ze er natuurlijk niet bij stilgestaan dat dit hun laatste avond samen was.

‘Maar ik heb niks voor jou,’ zei ze zachtjes.

Gauw gaf ze hem een zoen op zijn wang. Eén maar, waarmee ze afweek van de conventie. Het gaf de handeling iets intiems. Hij voelde haar adem langs zijn huid strijken, koesterde de koele plek die haar lippen achterlieten. Wat kon ze hier aan toevoegen? Ze vertrok zonder nog iets te zeggen. Toen hij naar huis reed, voelde hij zich een balling.

Barbara had geëist dat hij geen contact meer met haar zou hebben. Nooit meer.

Sindsdien vestigde Otto al zijn hoop op een toevallige ontmoeting: hij kwam haar tegen op straat, wat kon hij eraan doen? Om het lot een handje te helpen, zwierf hij bijna dagelijks door haar buurt, die aan de overkant van de Overtoom lag, nog geen vijfhonderd meter van zijn huis. De drukke verkeersader, met auto’s, trams, fietsen, was als de rivier de Jordaan: aan de overzijde lag het beloofde land. In zijn hoofd zat een gedetailleerde kaart van de wijk. Hij trok er lijnen op, bedacht de routes die Lara kon nemen van huis naar werk, de

supermarkt, de school van haar zoontje. Rekende uit hoe laat ze waar kon fietsen. Maar de maanden gingen voorbij, en nooit kwam hij haar tegen. Toch dacht hij haar vaak genoeg te zien lopen. Ze naderde hem vanuit de verte. Hij herkende haar slanke gestalte, de lange zwarte haren die dansten rond haar schouders. Het maakte hem nerveus. Nu de ontmoeting werkelijk kon plaatsvinden, wist hij niet meer wat hij moest doen. Had hij Barbara niet beloofd dat hij voor altijd uit de buurt van die vrouw zou blijven? Had ze hem niet uitdrukkelijk gezegd dat ze de pijn niet langer kon verdragen? Het gevoel afgedankt te zijn. Voorgoed mislukt. Ze hadden samen een last te dragen, hij kon haar dat niet alleen laten doen. Als hij daaraan dacht, was het of zijn gewicht plotseling verdrievoudigd werd. Dan was hij niet meer in staat om recht op Lara af te lopen, maar sloeg een zijstraat in of draaide zich traag om in de vage hoop dat zij hem zou inhalen. Maar dat deed ze niet en als hij eindelijk achterom durfde te kijken, was ze verdwenen. Dagenlang had hij spijt van de gemiste kans. Maar de paar keer dat hij zijn schuldgevoelens wist te negeren, en toch doorliep, haar richting in, verloor de gestalte die hem tegemoet kwam steeds meer kenmerken van Lara, de huid werd valer, de tred plomper, en uiteindelijk keek hij in de doffe ogen van een volslagen onbekende vrouw.

Wat hij het ergste vond: haar gezicht loste langzaam op in zijn hoofd. De opvallendste kenmerken kon hij nog wel naar voren halen: de matbruine huid, het brede voorhoofd, de volle lippen. De lichtblauwe ogen vooral. Maar veel details gingen onherroepelijk verloren. Haar gelaat verstarde in hem: ze verloor haar mimiek. Hoe keek ze als ze de spot met hem dreef? Hem bewonderde? Somber was? Blij? Het was van levensbelang om af en toe de echte Lara te ontmoeten, alleen dan kon hij de versleten beelden in zijn kop verversen.

Op plekken waar ze elke dag langs moest komen, zoals de kruising van de Wilhelminastraat met de Jan Pieter Heije-

straat, op de meest voor de hand liggende route van haar huis naar de school van haar zoontje, bleef hij vaak even stilstaan. Over dit rode asfalt had ze nog niet zo lang geleden gefietst. Ze moest hier nog ergens rondzweven. Soms was het of haar wezen hem omhulde. Heel even ontspande hij dan. Maar een pervers samenspel van ruimte en tijd maakte dat hij haar in werkelijkheid telkens misliep. Misschien scheelde het maar een paar minuten, een tiental seconden.

Het duurde uiteindelijk bijna acht maanden, voordat er werkelijk een ontmoeting plaatsvond. Het was ergens in april. Het regende en hij liep haastig door de Kanaalstraat toen hij iemand hoorde zingen. Hij keek opzij. Lara. Met de snelheid van een kogel drong het besef door dat zij het was. Ze was op de fiets en achterop, in het kinderzitje, zat Moos. De jongen keek hem recht in de ogen, lachte zelfs naar hem, wat pijn deed. Maar zijn moeder bleef met opgeheven hoofd doorrijden, alsof ze hem en de regen wilde tarten. Hij was te lamgeslagen om meteen te reageren, dacht eerst zelfs dat hij het zich toch weer verbeeldde. Toen hij eindelijk geluid uit zijn strottenhoofd kreeg, vergat hij haar naam te roepen.

‘Hé,’ riep hij.

‘Hé,’ echode ze.

Maar ze keek niet opzij, verminderde geen vaart. Moos zwaaide aarzelend naar hem. Waarschijnlijk dacht Lara dat een idioot haar aandacht had willen trekken. In de gauwigheid registreerde Otto nog wel dat ze een ander kapsel had. Kort geknipt, met een witte lok. Ze paste haar uiterlijk aan haar buien aan. En ze wisselde nogal eens van stemming. Hij was kwaad, verdrietig, wilde haar achterna rennen, maar het lukte hem niet die impulsen ook in daden om te zetten en uiteindelijk liep hij heel langzaam verder. Wilde ze hem niet meer kennen? Het bonkte in zijn hoofd. Dit was zijn kans en hij liet hem schieten. Nu moest hij waarschijnlijk weer maan-

den wachten. Hij dacht aan het levensmotto van Lara. Als niet kan wat je wilt, moet je willen wat kan. Bij elk obstakel dat hen in de weg stond tijdens de voorbereidingen van het Zondvloedproject, kwam ze met dat zinnetje aanzetten. Zo ging het nu dus ook: omdat ze elkaar niet meer mochten ontmoeten, wilde ze het niet meer.

Na honderd meter keek Otto toch nog een keer om. En daar stond ze. Ze was van haar fiets gestapt en tuurde in zijn richting. Haar kind deed hetzelfde. Twee poppetjes, zo klein dat hij ze gemakkelijk tussen duim- en wijsvinger kon nemen.

Het contact met Lara was verbroken, maar zijn huwelijk was er niet van opgeknapt. Op een avond aan het begin van de zomer kondigde Barbara haar vertrek aan. Ze ging naast hem op de bank zitten, keek een tijdje zwijgend voor zich uit, met haar hoofd gebogen en haar handen in een driehoek, vingertoppen tegen elkaar. Haar houding had iets gewichtigs. Het was duidelijk: er lagen woorden in haar klaar die zijn bestaan gingen opschudden. Zorgvuldig hadden ze in de afgelopen maanden de naam van Lara vermeden. Ze spraken ook niet over het verdriet. Maar de schuld waarmee dat was verbonden, begon steeds meer te stinken.

‘Jij weet ook dat het niet langer gaat,’ begon ze eindelijk. ‘En nu doet zich een gelegenheid voor om zonder veel drama uit elkaar te gaan. China is booming. Er is mij gevraagd een filiaal te beginnen in Shanghai. Ik heb ja gezegd en vertrek al over drie dagen. Maak je geen zorgen, je mag in het huis blijven wonen. Alles is geregeld.’

Hij knikte, wat moest hij anders? Hij had allang geen verweer meer. Het was nog een wonder dat ze niet eerder was weggegaan. Maar daarvoor was hun liefde in al die jaren te diep ingesleten. Altijd was er toch weer tederheid. Zelfs nu. Ze haalde een hand over zijn hoofd, van voor naar achteren, alsof ze zijn bewustzijn wilde openstellen voor het onvermijdelijke. Door de grote ramen die uitkeken op het Vondelpark viel nog veel licht. In de verte klonk muziek van het openluchttheater. Het publiek daar had plezier en voelde geen dreiging.

‘Het betekent niet dat je nu kunt ontsnappen, Otto. Ook al trek je je nog zo diep terug in jezelf, het komt altijd weer te-

voorschijn. Doe daar iets mee. Doe het zelf. Ik kan je niet langer beschermen.'

Ze stond op, zei dat ze naar haar kamer ging. Ze sliepen al maanden niet meer bij elkaar. Ze kon zijn lichaam niet naast zich verdragen. Zijn tanige, magere lijf was een boog die tot het uiterste gespannen was. Voordat ze de deur achter zich sloot, zei ze: 'Je bent vol van haar, nog steeds. Dat kan ik zien. Ruiken. Je kunt me niet telkens laten inschikken.'

In de twee dagen erna spraken ze alleen nog over praktische zaken. De financiën. Reisbenodigdheden. Hij hielp haar zoveel hij kon. Ging bij een winkel op de Weteringschans op zoek naar een geschikte rolkoffer. Zorgde voor lectuur tijdens de reis. De vragen die hij wilde stellen kreeg hij niet uit zijn strot. En uit zichzelf kwam ze niet met antwoorden. Wel zei ze: 'Bel of mail me niet. Zelf laat ik voorlopig ook niks horen. Dat is het beste, Otto, ook al lijkt het nu moeilijk. We hebben genoeg te stellen met onszelf.'

Op de ochtend van haar vertrek zette ze een grote bos bloemen op de salontafel. Witte rozen. 'Koester ze. Zolang ze staan, mag je om me treuren. Maar als ze dood zijn, moet je je leven hervatten, en mag je nog maar af en toe aan me denken. Beloof me dat.'

's Middags bracht hij haar naar Schiphol. Ze moest haar vertrek maandenlang hebben voorbereid. Je begint niet zomaar een architectenbureau in Shanghai. Nooit eerder had ze er iets over gezegd, waarschijnlijk hield ze er rekening mee dat het niet zou lukken. En ze wist: alleen voldongen feiten konden hem de mond snoeren.

Het vliegtuig vertrok om vier uur. Ze dronken samen een kop koffie in de vertrekhal, aten een broodje. Haar gezicht zag er nog jong uit voor haar vijftig jaar. Het blonde, golvende haar vertoonde nog geen spoortje grijs. Haar huid was egaal van kleur, had niet de vlekkerigheid van die van andere

vrouwen van middelbare leeftijd. Dat verwonderde hem telkens weer. Alsof ze de sporen van de tijd elke ochtend weg-waste. Maar hij wist dat haar ziel stokoud was. Ze waren bijna dertig jaar samen geweest.

Uit gewoonte vroeg hij of ze alles bij zich had: paspoort, geldpasjes, reservebril. Ze knikte. Keek hem strijdlustig aan, sterk als altijd. Maar daarachter strekte zich de woestijn uit. Toen ze klaar waren met het ontbijt, reed hij haar koffer tot vlak bij de douane. Ze kusten elkaar op de mond en hij zwaaide net zolang tot ze helemaal uit zicht was. Haar almaar kleiner wordende gestalte ontroerde hem. De nietigheid ervan.

Hij had zijn vrijheid terug, maar voelde zich meer geketend dan ooit.

‘Je gaat zeker meteen naar die vrouw als ik weg ben,’ had ze zich de avond voor haar vertrek ondanks zichzelf laten ontvallen.

Hoeveel schuld kon hij torsen zonder eronder te bezwijken? Van niemand kende hij de angst en de pijn zo goed als van Barbara. Haar verdriet voelde hij dieper dan dat van hemzelf. Ook nu ze in Shanghai was, hield ze hem gegijzeld. Er waren banden die je niet kon verbreken.

Haar vertrek had het huis stom gemaakt. Het gepiep van haar slaapkamerdeur, het getik van haar pumps op de stenen treden van de buitentrapp, het gerommel met pannen als ze kookte: al die geluiden waren geabsorbeerd door haar klinkende afwezigheid. Er was opeens zoveel stilte, dat de grens tussen hemzelf en de ruimtes van het huis leek opgeheven. Zijn innerlijke stem hechtte zich aan vloeren, serviesgoed, meubels. In de dingen hoorde hij zichzelf spreken.

Hij had geen werk meer. Een jaar geleden had hij zijn baan bij het kunstencentrum opgezegd. Barbara had het goed gevonden. ‘Je moet maar even tot jezelf komen,’ had ze gezegd,

‘later zien we wel verder.’ Vlak voor haar vertrek naar China had ze een flink bedrag op zijn rekening gestort, de hypotheek van het huis zou ze blijven betalen, maar hoelang hield ze dit vol? Er kwam een dag dat hij weer een baan moest zoeken, misschien zelfs bij Manuel aankloppen, met wie hij na de kwestie rond Lara uit principe niks meer te maken wilde hebben.

Dagenlang kwam hij amper het huis uit. Hij vulde de kamers met de beelden uit z'n kop. Het lepelkje dat in de gracht verdween. Een naakte, wanhopige Barbara met blonde haren die bijna tot de grond reikten. Lara. Het kind. Als hij boodschappen deed bij de AH aan de Overtoom, hield hij zijn blik op de grond gericht, uit angst dat hij Lara zou tegenkomen. Een ontmoeting met haar kon hij nu niet aan. Wat moest hij tegen haar zeggen? Verlangen en schuld hieven elkaar op en hadden hem de mond gesnoerd.

Op een woensdagochtend, na een retraite van zo'n twintig dagen, kreeg hij een mailtje van Lara. Alsof er plotseling een stem uit de hemel klonk. Hij had ooit een apart account voor haar aangemaakt, zodat Barbara er niet bij zou kunnen, maar dat was al sinds hun afscheid niet meer gebruikt. Toch keek hij nog elke dag in de mailbox, om telkens weer teleurgesteld te zijn omdat er geen nieuw bericht was. Hij herlas dan maar oude berichten. De meeste gingen over het Zondvloedproject of over hun gezamenlijk gedicht, slechts enkele verwezen naar zijn gevoelens voor haar. ‘Het kan niet,’ stond er. Of: ‘Zet geen Lieve boven je mailtjes, ik ben niet lief.’ Maar ze schreef ook: ‘Je bent me dierbaar.’ En: ‘Misschien moeten we elkaar gewoon lichamelijk beter leren kennen.’

Het nieuwe mailtje was kort.

‘Jij moet nu ook gaan, alles is geregeld. Schrijf me niet terug, de rest volgt. Kus, Lara.’

Hij las de woorden een aantal malen opnieuw. Het was typisch een tekst van Lara, raadselachtig en dwingend. Het leven was voor haar een spel, en als ze daarin een rol voor je in gedachten had, kon je onmogelijk weigeren, ook al begreep je niet wat ze met je voorhad.

Waar wilde ze hem heen hebben? En wat betekende dat woordje 'ook'. Wist ze dat Barbara bij hem weg was? Misschien had ze toegang tot haar Facebookpagina, of had ze iets gelezen op de site van het architectenbureau. Daarop stond sinds kort uitgebreide informatie over het nieuwe kantoor in Shanghai en over Barbara Wilmink die daar de scepter zwaaide.

De rest van de dag was hij rusteloos. Waarom mocht hij haar niet terugschrijven? Hij ijsbeerde door de kamer. Maakte een lunch klaar maar vergat de eieren, die in een koekenpan lagen te sissen tot ze zwart zagen. Tegen de avond begon hij te drinken. Rode wijn. De onrust in zijn lijf nam alleen maar toe. Lokte ze hem naar een hotel? Wilde ze met hem vrijen? Om één uur 's nachts hield hij het niet langer en, aangemoedigd door de drank, waagde hij het zelfs langs haar huis te lopen. De gevel met haar voordeur wond hem op, alsof hij niet naar een bakstenen wand keek maar naar haar zachte, naakte vlees. Hij keek op naar het raam, dat duister was. Natuurlijk, ze sliep al, de volgende ochtend vroeg moest ze haar kind naar school helpen. Toch bleef hij enkele minuten tegen een lantaarnpaal geleund naar boven staan staren, met de vage angst (maar toch ook hoop!) dat ze in nachtkleding op het Franse balkon zou verschijnen.

Drie lange dagen duurde het, voordat er een vervolgb bericht kwam. Al die tijd waren zijn handen verkleefd met het toetsenbord van zijn laptop. Telkens moest hij de aandrang bedwingen om haar terug te schrijven. Waar wil je dat ik heen ga? Wat moet ik daar doen? Hoe weet je dat Barbara bij me

weg is? Maar hij dacht aan Orpheus, wist dat hij haar onherroepelijk zou verliezen als hij zich niet beheerste. Hij had hun relatie al te vaak op de proef gesteld. Onze mooie vriendschap, had ze gezegd, heb jij met je eigen idiote gedrag verpest.

De tweede mail was aanzienlijk langer en gedetailleerder. Ze had het over een huisje in een gehucht in Frankrijk. Een paar jaar geleden had ze daar met haar vriendin Ange gelogeerd. De kleine hoeve was eigenlijk van de vader van Ange, maar die was op reis in West-Afrika en zo konden de twee vrouwen een week of drie in zijn woning.

‘Het is er prachtig en doodstil. De meest inspirerende omgeving die ik ken. Het heuvelende landschap is zonder gedachten, zonder stemmen. Je kunt er alles in kwijt wat je wilt.’

Ange’s vader was pasgeleden gestorven en het huisje stond leeg. Lara wilde dat Otto erin ging wonen. In ieder geval tijdelijk. Ze had alles geregeld. Het zou hun grootste en laatste project worden samen. Hun meesterstuk. Hij zou daar verblijven en zij ging hem met een soort reisgids de weg wijzen. De Gids had ze speciaal voor hem samengesteld en vormde het eerste deel van het kunstwerk. Het tweede deel moest hij creëren. Ter plaatse. Hij ging daar schrijven, en als hij daarmee klaar was, volgde het slotakkoord van het drieluik. De daad. Otto zou eindelijk een daad stellen.

‘Het enige wat ik nodig heb, is je blinde vertrouwen. Het is een vorm van liefde. Ook van mijn kant. Je zult me niet zien, maar ik zal je van een afstand koesteren.’

In de bijlage zat een van internet gedownloade routebeschrijving naar vlek A., een buurtschap op vijftien kilometer afstand van een bekend tapijstadsje. ‘Je hebt een uitweg nodig, Otto, ik weet zeker dat je die daar zult vinden. Neem kleding mee, je fantasie, een laptop en printer. De rest zal ik je aanreiken.’

Volgens Google Maps moest hij via Parijs en Orléans rijden en dan de A20 nemen richting L. Veertig kilometer voor die stad was er een afslag naar La S. Van La S. liep een weg naar G., zo'n vijftig kilometer verderop. Ten zuiden daarvan lag een soort niemandsland, een leeg gebied met heuvels, meertjes, enkele boerderijen, dorpjes, koeien. Toen hij op het gebied inzoomde, werd zijn scherm nagenoeg wit. Vlek A. was niet te vinden, voor de laatste kilometers had Lara zelf wat aanwijzingen onder die van Google getypt. Het gehucht bestond uit maar zes huizen. De sleutel kon hij halen bij de overburen, Germaine en Pascal Leblanc.

Hij twijfelde geen moment. Twee dagen had hij nodig om voorbereidingen te treffen. Bijna alles wat Lara verzon, was spannend. Viel er een betere reden te bedenken om uit het stille huis aan de Zocherstraat te vertrekken, dan een verzoek (of was het een opdracht?) van haar? Het had geen zin om je tegen je lot te verzetten. Dat kostte oneindig veel energie en leidde alleen maar tot omwegen. Uiteindelijk kwam je toch gewoon op je bestemming terecht. Lara leek er niet aan te twifelen dat hij zou gaan. Ze had het zelfs niet nodig gevonden dat hij haar antwoordde, zo zeker was ze van haar zaak.

De avond voor de reis smeed hij wat kleren in een koffer, zocht een paar boeken uit die hij in vlek A. bij zich wilde hebben en zette zijn laptop, printer en een paar pakken papier klaar bij de voordeur. Hij liep naar de keukentafel en pakte een notitieblok. De eerste blaadjes waren half afgescheurd en bevatten krabbels van Barbara. Ze zat 's avonds vaak op de bank te logikwisen en maakte dan aantekeningen. Benen onder de billen geschoven, beker koffie onder handbereik. Ze bracht een warme gloed in de kamer.

Otto scheurde een blaadje uit het midden van het blok. Voorzichtig. De bovenkant moest recht blijven, zonder kartelrandjes. Nergens mocht opwinding uit blijken, of haast. Misschien kwam Barbara toch nog terug. Ze zou dan naar een

verklaring zoeken. Hij pakte een pen uit een blauw vaasje dat ze speciaal had aangeschaft, want ze wilde niet dat het schrijfgerei overal in huis rondslingerde. De ballpoints en potloden waren steeltjes zonder bloemen.

Hij schreef: 'Het is voor mij ook tijd om te gaan. Kus, Otto.'

Vroeg in de ochtend laadde hij zijn spullen in de Suzuki en reed weg. Na het vertrek van Barbara, haar geur, haar stem, werden de dingen nu helemaal aan hun lot over gelaten. De meubels, de boeken, de kunstwerken die ze samen hadden gekocht: ze bleven achter in een stoffige stilte.

Op de Overtoom kwam hij direct in een file terecht. Hij kroop voort achter een oude bestelwagen, passeerde het café waar hij en Lara voor de eerste keer hadden afgesproken. Zij was overmoedig geweest en wilde per se op het terras zitten. Achteraan, dat wel. Tweede tafeltje van links, onder de warmtelampen die toen brandden. Of koos ze die plaats juist uit om snel te kunnen vluchten? 'Die vrouw daar, helemaal vooraan, die steeds zo omkijkt, dat is toch niet Barbara hè?' vroeg ze, en ze huiverde. Otto lachte, want als zo vaak was Barbara op zakenreis, dit keer naar Australië, en dat had hij Lara net verteld.

Eindelijk reed hij op de snelweg en even later passeerde hij de Zuidas met het architectenbureau van zijn vrouw. Het was alsof de auto uit zichzelf afremde. Zou hij haar collega's nog even gedag zeggen? De meeste waren vrienden, kwamen bij hen over de vloer. Maar uit zelfbescherming trapte hij het pedaal juist dieper in. De medewerkers van Barbara zouden alles wat hij zei doormailen. En dat was vast niet de bedoeling van Lara. Lara en hij deden samen een laatste project, en mocht Barbara onverhoeds toch weer thuiskomen, dan was het goed als ze zich vragen gingen stellen. Zij, die altijd zoveel antwoorden had. Kennis van feiten gaat altijd ten koste van de verbeelding.

Omstreeks negen uur 's avonds kwam hij aan. De laatste twintig kilometers gingen over smalle bochtige weggetjes, langs opvallend ronde meertjes die als ovalen spiegels in de holtes van het landschap lagen. De schemer trok een rouwsluier over de velden. Bij een wat vervallen en met veel groen overwoekerd huis sloeg hij linksaf, het weggetje in waaraan, volgens de routebeschrijving, de paar huizen van het gehucht moesten liggen. Aan het begin stond een handgeschilderd bordje met de plaatsnaam. Alles klopte. Hij had niet anders verwacht, Lara zou hem nooit voor de gek houden. Nog een paar honderd meter. Hij reed tussen vervallen schuren door. In de berm lagen stapels brandhout, pannen, stukken roestig ijzer. Plotseling overstekende katten dwongen hem stapvoets verder te rijden. Ze schoten de berm in, klauwden zich met hun nagels vast in de bast van een boom, sprongen op een autowrak. Het was of hier een heel poezenvolk woonde en dat de katten de baas waren, als in een sprookje.

Hier wilde Lara dus dat het ging gebeuren. Dit decor had ze voor hem uitgekozen. Het idee dat ze hier een paar jaar geleden zelf rondliep, uitkijkend over deze heuvels, wond hem op. Hij keek naar een landschap dat zich ook in haar geheugen uitstreckte, in zekere zin liep hij nu rond in haar hoofd. In de verte klonk een gewerschot. Hopelijk gewoon van een jager, dacht Otto. Een specht hamerde tegen een boom. Er liep niemand op het weggetje, misschien dat de dorpelingen zich nog voor hem wilden verstoppen. Had Lara ze voor zijn komst gewaarschuwd, om het hem niet te gemakkelijk te maken?

Na een flauwe bocht zag hij het huisje liggen. Het was een laag en langgerekt gebouwtje, opgetrokken uit brokken grijze natuursteen. Op het schuine dak lagen rode dakpannen. De ramen waren klein. Hij parkeerde zijn auto aan de achterkant van het huis en stapte uit. Zijn benen waren van hout toen hij de eerste schreden zette in het gehucht waar hij wie weet

hoelang zou blijven. De lucht was fris. Hij ademde een paar keer diep in en uit om zijn longen schoon te spoelen en stak het weggetje over naar het huis van de buren. Het kostte even moeite om de voordeur te vinden. Dit gebouw was hoger en had grotere ramen, alsof hier vroeger de herenboer woonde en zijn huisje dat van de knecht was geweest. Otto belde aan.

‘Bon soir, bienvenue.’ De buren bleken mensen van weinig woorden. Pascal had dik grijs haar en droeg de vrijetijdskleding van een ouderwetse intellectueel: vest, overhemd, corduroybroek. Alleen de pijp ontbrak. Germaine was slank en beweeglijk, haar lange zwarte haar zat in een knot. Ze waren een jaar of zestig. De geur van houtvuur. Het geluid van een televisie. Hun hond, een groot harig beest, ging recht voor Otto staan en blafte zonder overtuiging. Het zat in zijn genen om vreemdelingen dreigend tegemoet te treden, maar eeuwen van domesticatie hadden het effect danig afgezwakt. Germaine duwde Otto de sleutels in handen, en een fles wijn om de eerste uren mee door te komen. Een man alleen had drank nodig, dat snapte zij ook wel. Ze wilden de deur alweer sluiten, toen hij vroeg van wie ze de sleutel eigenlijk gekregen hadden.

Pascal haalde zijn schouders op. ‘Die ligt hier al sinds zijn dood. Ange heeft hem achtergelaten, zijn dochter.’

Even had hij gehoopt dat Lara hem daar persoonlijk had gebracht. Dat hij iets kon omvatten dat pasgeleden in haar hand had gelegen.

‘Maar hoe wist u dan dat ik zou komen?’ probeerde hij.

‘Per brief. Ange woont in L. en komt hier nooit meer. Bijna niemand trouwens. Alleen de postbode. En u, blijkbaar.’

Otto lachte. ‘Mooi dat er hier nog brieven geschreven worden. Tegenwoordig gaat bijna alles via internet.’

‘Internet?’ Pascal grijnsde. ‘Hier? In dit gat? Hier hebben we dat soort voorzieningen niet. Wij bestaan niet voor het departement.’

Otto schrok en wilde vragen waar hij zijn mail dan kon checken, maar de deur was al dicht en hij kon niet anders dan zich omdraaien en naar zijn huisje lopen. Tot nu toe was alles in een roes gegaan: het vertrek van Barbara, Lara’s mailtjes, zijn reis hiernaartoe. Het leek allemaal spannend en betekenisvol. En vooral de gedachte dat Lara zich om hem bekommerde, zorgde voor optimisme en blijdschap. Maar nu was het of hij in een diepe put was gesprongen en geen keuze meer had dan zich over te geven aan het vallen.

Het was bijna donker. In een baan van vuil licht hing, vlak boven de heuvels, een strook inktzwarte wolken. De sleutel bleek van de keukendeur aan de achterkant van het huisje. Een echte voordeur was er niet. Hij ging naar binnen, struikelde bijna over de drempel die hoger was dan hij had gedacht, en liet zijn vingers langs de muur naast de deurpost glijden op zoek naar een lichtsakelaar. Het eerste wat hem opviel, was de grote enveloppe op de keukentafel. Zijn naam stond erop in kapitale viltstiftletters. Hij wist zich te beheersen, scheurde de brief niet meteen open, maar ging op zoek naar een glas en een kurkentrekker en opende de fles wijn. Schonk zich in, keek om zich heen. Hij was in een ruimte van zo’n vijftien vierkante meter. Onder het achterraam was het aanrecht, en in het midden stond de tafel waaraan hij was gaan zitten. Links een houtkachel, tegen de rechtermuur een hoge koelkast en een ouderwets dressoir. Het rook muf in huis, alsof het lang niet was gelucht. Otto nam de enveloppe in handen, draaide haar een paar maal om, maar er stond verder niks op, ook geen afzender. Ze was behoorlijk dik, er moest een flink pak papier in zitten. Hij kon niet langer meer wachten en scheurde haar open. Er zat een boekje in van

pocketformaat. Op het omslag stond een vage vrouwenfiguur, op de rug gezien, uitkijkend over dezelfde velden en heuvels die hij zojuist vanachter zijn autoraam aan zich voorbij had zien trekken. De vrouw had lang, zwart haar en de contouren van haar lichaam herkende hij. De titel op het omslag luidde eenvoudig: de Gids. Een auteursnaam ontbrak. Er was een los papier ingestoken, tweemaal dubbelgevouwen, dat eruit zag als een brief. Niet handgeschreven, dat stelde hem teleur.

‘Hoi Otto,

Daar zit je dan, in een vreemd huis, in een vreemd land. En je hebt geen idee wat je komt doen. Toch ben je er, waaruit blijkt dat je me vertrouwt. In deze enveloppe zit het boekje dat ik je beloofd heb. Het zal je enige gids zijn, verder laat ik niks meer van me horen. Ik denk dat je op den duur wel zult begrijpen wat de bedoeling is van dit project.

Voordat je je gaat installeren, moet ik je wel iets vertellen. Zoals je weet, was dit het huis van de vader van mijn vriendin Ange. Hij heette Jean Gros en is hier gestorven. Om persoonlijke redenen heeft Ange het huis niet meer willen betreden. Eigenlijk kwam ze er al ruim een jaar voor haar vaders dood niet meer. Het huis ziet er dan ook precies zo uit, als Jean het heeft achtergelaten. Overal zul je hem tegenkomen. In zijn kleding. In de voedingsmiddelen in de voorraadkast. In zijn meubels, foto’s, boeken. Ik wil je geen angst aanjagen, maar zijn dood was bepaald niet sereen. De rest moet je er zelf maar bij bedenken. Zie deze gids als een hulpmiddel, een aanzet: hier en daar staan wat korte, onaffe zinnnetjes. Ik plaats je midden in een leven, een leven dat voorbij is. Verder zijn er nog de andere dorpingen. Zij zullen je inspireren, je spiegels zijn. Zet ze in als acteurs in een film naar je eigen leven. Ga vooral niet op zoek naar de waarheid, Otto. Laat je verbeelding het werk doen!

Liefs, Lara.’